

POSTANOWIENIE

Dnia 16 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej
na posiedzeniu w dniu 16 kwietnia 2024 r., bez udziału stron
wniosku SSN Pawła Księżaka z dnia 18 stycznia 2024 r. o podstawie jego
wyłączenia od rozpoznania sprawy o sygn. akt I ZB 60/23
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. *a contrario* w zw. z art. 42 § 1 k.p.k.

postanowił:

**nie uwzględnić żądania SSN Pawła Księżaka o jego
wyłączenie od rozpoznania sprawy o sygn. akt I ZB 60/23.**

UZASADNIENIE

W dniu 18 stycznia 2024 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego) SSN Paweł Księżak złożył wniosek z żądaniem wyłączenia od rozpoznania sprawy o sygn. akt I ZB 60/23. Analiza argumentacji powołanej przez wnioskodawcę wskazuje, iż powyższy wniosek złożył z uwagi na procedurę powołania na urząd sędziego.

Wnioskujący wskazał, iż w przypadku, gdy zarzuty formułowane przez stronę dotyczą m.in. procedury prowadzącej do powołania na urząd sędziego, w składzie sądu rozpatrującego tego rodzaju zarzuty nie może znaleźć się sędzia, który został powołany na urząd sędziego w takiej samej procedurze.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, która mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Wyłączenie następuje na żądanie sędziego, z urzędu albo na wniosek strony (art. 42 § 1 k.p.k.). Jeżeli sędzia uznaje, że zachodzi przyczyna wyłączająca go z mocy art. 40 k.p.k., wyłącza się, składając oświadczenie na piśmie do akt, a na jego miejsce wstępuje inny sędzia (art. 42 § 2 k.p.k.). Wyłączenie z mocy prawa od udziału w sprawie następuje natomiast jedynie w sytuacji wystąpienia okoliczności określonych w art. 40 k.p.k.

Podkreślenia wymaga, iż żądanie sędziego nie jest *stricte* wnioskiem o jego wyłączenie, gdyż ustawa odmiennie określa te czynności, lecz oświadczeniem wiedzy o podstawie jego wyłączenia z art. 41 § 1 k.p.k., ocena zaistnienia której należy do sądu (zob. D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz aktualizowany, Lex/el. 2023, art. 42). Nie ulega wątpliwości, iż sędzia wyznaczony do rozpoznania danej sprawy winien powiadomić o okoliczności, która mogłaby uzasadniać jego wyłączenie na wniosek strony i stanowić podstawę ewentualnego zarzutu dotyczącego braku bezstronności przy rozpoznawaniu sprawy. Zaznaczenia wymaga jednak, iż końcowa ocena czy konkretna okoliczność stanowi podstawę wyłączenia, nie należy do informującego o jej istnieniu sędziego, lecz do weryfikującego jego oświadczenie sądu, który w trybie określonym w przepisie art. 42 k.p.k., dokonuje kontroli zasadności żądania sędziego w konkretnym układzie faktycznym (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 lutego 2016 r., SNO 82/15, Lex nr 2023791). Podkreślić w tym miejscu należy, iż wątpliwość, o której traktuje przepis art. 41 § 1 k.p.k., nie może stanowić jedynie subiektywnego przekonania określonej osoby, lecz winna być konkretna, realna, obiektywna i poddająca się zewnętrznej weryfikacji (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2012 r., III KK 214/11, Lex nr 1135690).

Wymóg bezstronności sędziego należy rozumieć zarówno w aspekcie „braku przejawów subiektywnej stronniczości sędziego lub jego osobistych uprzedzeń”, jak i „konieczności obiektywnej bezstronności sądu, który winien dawać wystarczające gwarancje, by wykluczyć wszelkie uprawnione wątpliwości w tej

mierze” (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2018 r., III KK 244/17, Lex nr 2433068). Koniecznym jest przy tym zróżnicowanie obiektywnej bezstronności sędziego i jego bezstronności w odbiorze zewnętrznym, przy czym „co do odbioru zewnętrznego z reguły odwołać się można do oceny sytuacji dokonanej przez hipotetycznego, przeciętnie wykształconego, poprawnie logicznie myślącego członka społeczeństwa, który nie jest osobiście zainteresowany wynikiem procesu”, wykluczając „wszystkie te sytuacje, w których wątpliwości wobec bezstronności byłyby pochopte lub nieprawdziwe i łatwo można byłoby tego dowieść” (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2009 r., III KK 257/08, LEX nr 532400).

W ocenie Sądu Najwyższego okoliczności przedstawione w oświadczeniu SSN Pawła Księżaka nie zawierają w swej treści przywołania takich faktów, które uzasadniałyby jego wyłączenie od rozpoznania niniejszej sprawy. Sędzia nie przedstawił bowiem jakichkolwiek realnych okoliczności mogących skutkować obawą co do jego bezstronności. Nie sposób bowiem uznać, że bezstronność sędziego SN podważają okoliczności związane z procedurą jego powołania na stanowisko sędziego SN i w kontekście niniejszej sprawy brak jest podstaw do przyjęcia, iż ma on z tego powodu z góry określony stosunek do wnioskodawcy w sprawie o sygn. akt I ZB 60/23, czy też osoby SSN Tomasza Demendeckiego, który podlega procedurze badania bezstronności i niezawisłości. Sama okoliczność związana z kwestią powołania sędziego nie pozwala na przyjęcie przejawów subiektywnej stronnictwa, jak również uznania, że stwarza to zagrożenie dla bezstronności orzekania lub że może takie wrażenie wywołać w odbiorze zewnętrznym.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[M. T.]

[ms]

